

TÜRKİYE, SON 5 YILDIR içinde bulunduğu hızlı büyüme trendini sürdürüyor. Her yıl yüzlerce yeni proje uygulamaya geçiyor. İçlerinden bazıları insanların, şirketlerin,

**“SON 10 YILA
DAMGASINI
VURANLAR”**

kentlerin ve hatta ülkelerin kaderini değiştiriyor. Türkiye'nin 84 yıllık tarihinde böyle pek çok projeye rastlamak mümkün. Capital, bunlar arasında yakın tarihimizden, son 10 yılın 10 önemli projesini tespit etti. Birçok iş adamı, yönetici, akademisyen ve danışman bu seçimde bize yol gösterdi. Onların fikirleriyle adayları tespit edip üzerinde uzlaşılan projeleri ön plana çıkardık.

Değerlendirme kriterlerimiz; projelerin yenilikçi olması, hayal gücüne dayanması, iş gücü yaratması, öncü olması, stratejik önem taşıması ve tabii ki başarılı olmasıydı. Projelerin, sektörünü dönüştürmesi ve sadece Türkiye'de değil dünyada da bir ilki gerçekleştirmiş olması da önemli bir ayırt edici unsur oldu. Tüm bunların ışığında son 10 yılda Türkiye'de yürütülen en iyi 10 projeyi belirledik.

● **ÖZLEM AYDIN** oaydin@capital.com.tr

EN İYİ 10 PROJE

1. BTC'NİN TÜRKİYE İÇİN ANLAMI

Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) boru hattı projesi Türkiye'nin yalnız son 10 yılına değil gelecek 10 yıllarına da damgasını vuracak bir proje. Türkiye, petrol ve doğal gazda içinde bulunduğu coğrafyanın sağladığı önemli avantajı BTC boru hattı projesiyle iyi kullandı. Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı Projesi kapsamında, Bakü'den başlayıp Ceyhan'da son bulacak bir boru hattıyla başta Azeri petrolü olmak üzere bölgede üretilecek petrolerin Ceyhan'a taşınması ve buradan da tankerlerle dünya pazarlarına ulaştırılması planlandı. Asıl amaç ise

Son 10 yılın en iyi 10 projesi

(Alfabetik sırayla)

Proje	Performans göstergesi	Neden iyi?
BES 	1,4 MİLYON Katılımcı	4 yıl içinde 1 milyon 400 bin katılımcı sayısı ve 4,3 milyar YTL'lik fon büyüklüğüne ulaşarak pek çok açıdan dünyadaki örneklerinden daha başarılı bir performans sergiledi.
BTC BORU HATTI 	200 MİLYON \$ Yıllık gelir	Türkiye'yi bir enerji koridoru haline getiren projenin ilk 16 yıl 140-200 milyon dolar, 17-40'ınca yıllar arasında ise 200-300 milyon dolar gelir getirmesi bekleniyor.
FORMULA 1 	50-100 MİLYON EURO Yıllık gelir	Her yıl Türkiye'ye 50-100 milyon Euro arasında gelir getiriyor. Ayrıca Türkiye'nin yıllık tanıtım bütçesi 100 milyon dolarken Formula 1'in ülke tanıtımına katkısı her yıl 8 milyar dolar civarında.
İDDAA 	60 BİN KİŞİ İstihdam	İlk resmi bahis şirketi. İddaa sadece 3 milyon kullanıcıya ulaşan bir şans oyunu olmakla kalmadı. İnsanların çalıştığı, gazetelerin ekler çıkardığı, bayilikleri olan bir sektöre dönüştü.
MORTGAGE 	30 MİLYAR YTL Kredi hacmi	Gayrimenkul ve inşaatla yönelecek milyarlarca dolarlık tasarruf çimentodan plastiğe 40'a yakın sektörü canlandırarak. Mortgage orta ve uzun vadede ekonominin motoru haline gelecek.
MUHTAR KENT 	118'İNCİ şirketin CEO'su	Ciro bakımından dünyanın en büyük 118'inci şirketi olan Coca-Cola'nın CEO'lüğünü 2008'in temmuz ayında üstlenecek. Böylece 30 yıllık kariyer yürüyüşünü zirveye bayrak dikerek taçlandırarak.
PEGASUS 	YÜZDE 11 Pazar payı	Türkiye'de ilk defa erken rezervasyona ucuz bilet sistemini başlatan Pegasus, yine sektörde ilk defa kademeli fiyat sistemini hayata geçirdi. Uçmayı demokratikleştirdi.
TAV 	27 MİLYON Yolcuya hizmet	Sadece havaalanı inşaatı değil işletmesinde de uzmanlaşarak 300 havayolu şirketinin 285 bin uçuşuna ve 27 milyon yolcuya hizmet veren uluslararası bir organizasyona dönüştü.
TL'DEN 6 SIFIR ATMA 	375,5 MİLYON ADET Banknot maliyeti tasarrufu	YTL, diğer paralarla karşılaştırılabilen, değeri anlaşılabilen, uluslararası piyasalarda geçerliliği olan ve işlemlere konu olan itibarlı bir para birimi haline geldi.
TURQUALITY 	45 TÜRK MARKASI Destek kapsamında	Dünyanın en gelişmiş uluslararası markalaşma programı olarak tanımlanan Turquality, 3 yılda desteklediği marka sayısını 45'e çıkardı ve onların dünya markası olması için her türlü desteğini sürdürüyor.

8

İDDAA, 3 MİLYON KULLANICIYA ULAŞTI, 60 BİN KİŞİYE İSTİHDAM YARATTI

KENDİ SEKTÖRÜNÜ YARATTI Fikir babası ve proje lideri Alphan Manas olan İddaa, Türkiye'de bir ilki gerçekleştirerek, son 10 yılın en önemli projeleri arasında yerini aldı. İddaa Türkiye'nin ilk resmi bahis şirketi. Loto/Toto ekseninde yok olmaya yüz tutmuş ve yabancıların tekeline giren spor bahislerine tekrar hareket kazandırdı. Sadece bir şans oyunu olmakla kalmayıp insanların çalıştığı, gazetelerin ekler çıkardığı, bayilikler dağıtılan bir sektöre dönüştü.

KAZANDIRAN İŞ MODELİ Kurulan teknolojik altyapının ve İddaa markasının ve Türkiye'nin illerindeki 4 bin bayi ve yaratılan tüm cironun sahibi Spor Toto. İnteltek ise markayı yaratan, teknolojik altyapıyı kuran ve işleten, operasyona ilişkin tüm faaliyet, maliyet ve oyun riskini üstlenen şirket. İnteltek, merkezi bahis sistemini kurup işletme ve sabit bayiler vasıtasıyla futbol karşılaşmalarında müşterek bahis oynatmaya yönelik elektronik bahis platformunu kurma sözleşmesini Temmuz 2002'de imzaladı. Ardından teknolojik altyapıyı kurdu ve 2008 yılına kadar işletmesini aldı.

19 AYDA 10 KAT DEĞERLENDİ İnteltek, İddaa'nın

lanismanını 17 Nisan 2004'te yaptı. İddaa kısa sürede o kadar büyüyen bir iş haline geldi ki şirketin kurucularından Teknoloji Holding, hisselerini sadece 19 ay sonra kuruluş sermayesi baz alınarak yaklaşık 10 katı bir fiyata sattı. İddaa sadece 3 yıl önce 2004'te başladı ve şu anda 3 milyon aktif kullanıcısı var.

HASILATINI 88 KAT ARTIRDI İnteltek Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Sezer, İddaa hasilatını 88 kat artırarak 17 milyon dolardan 1,5 milyar dolara çıkardıklarını, böylece İddaa'nın Avrupa sıralamalarında ilk 3'teki yerini aldığını ifade ediyor.

60 BİN KİŞİYE İSTİHDAM YARATTI Bir de İddaa'nın Türk ekonomisine yaptığı katkı boyutu var. "İddaa oyununun başladığı Nisan 2004'ten bu yana Şans Oyunları Vergisi ve Katma Değer Vergisi olarak Hazine'ye 869 milyon YTL kaynak aktarıldı. Sezer, "Bugüne dek 2,4 milyar YTL halkımıza ikramiyeye olarak dağıtıldı. Çalışanları, iş ortakları, satış ve bayi teşkilatını oluşturan yaklaşık 60 bin kişiye geçim kaynağı sağlandı" diye konuşuyor.